

Modele Markov Ascunse

De la Teorie la Aplicații

Alexandru Sorici, Tudor Berariu

Asociația Română pentru Inteligență Artificială

31 octombrie 2012

Outline

- 1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA
 - Învățarea Automată
 - MMA în Învățarea Automată

Outline

- 1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA
 - Învățarea Automată
 - MMA în Învățarea Automată
- 2 Teoria MMA
 - Cele Trei Probleme ale MMA
 - Fundamente Matematice

Outline

- 1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA
 - Învățarea Automată
 - MMA în Învățarea Automată
- 2 Teoria MMA
 - Cele Trei Probleme ale MMA
 - Fundamente Matematice
- 3 Implementarea MMA
 - Problema Evaluării: Algoritmul Forward-Backward
 - Problema Interpretării: Algoritmul Viterbi
 - Problema Estimării: Algoritmul Baum-Welch

Outline

- 1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA
 - Învățarea Automată
 - MMA în Învățarea Automată
- 2 Teoria MMA
 - Cele Trei Probleme ale MMA
 - Fundamente Matematice
- 3 Implementarea MMA
 - Problema Evaluării: Algoritmul Forward-Backward
 - Problema Interpretării: Algoritmul Viterbi
 - Problema Estimării: Algoritmul Baum-Welch
- 4 Demo: Recunoașterea Simbolurilor

Outline

- 1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA
 - Învățarea Automată
 - MMA în Învățarea Automată
- 2 Teoria MMA
 - Cele Trei Probleme ale MMA
 - Fundamente Matematice
- 3 Implementarea MMA
 - Problema Evaluării: Algoritmul Forward-Backward
 - Problema Interpretării: Algoritmul Viterbi
 - Problema Estimării: Algoritmul Baum-Welch
- 4 Demo: Recunoașterea Simbolurilor
- 5 Tipuri de MMA

Outline

- 1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA
 - Învățarea Automată
 - MMA în Învățarea Automată
- 2 Teoria MMA
 - Cele Trei Probleme ale MMA
 - Fundamente Matematice
- 3 Implementarea MMA
 - Problema Evaluării: Algoritmul Forward-Backward
 - Problema Interpretării: Algoritmul Viterbi
 - Problema Estimării: Algoritmul Baum-Welch
- 4 Demo: Recunoașterea Simbolurilor
- 5 Tipuri de MMA
- 6 Discuții și Concluzii

Outline

1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA

- Învățarea Automată
- MMA în Învățarea Automată

2 Teoria MMA

- Cele Trei Probleme ale MMA
- Fundamente Matematice

3 Implementarea MMA

- Problema Evaluării: Algoritmul Forward-Backward
- Problema Interpretării: Algoritmul Viterbi
- Problema Estimării: Algoritmul Baum-Welch

4 Demo: Recunoașterea Simbolurilor

5 Tipuri de MMA

6 Discuții și Concluzii

What is Machine Learning?

Machine Learning

A computer program is said to learn from experience E with respect to some class of tasks T and performance measure P , if its performance at tasks in T , as measured by P , improves with experience E .

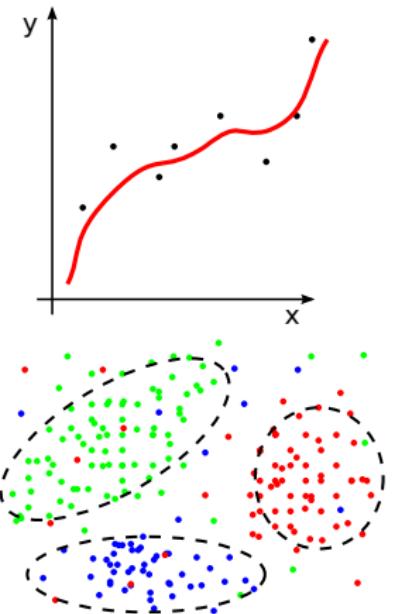
Machine Learning Applications

- Computer Vision: Google Car
- Machine Translation
- Speech Recognition
- Recommender Systems
- Intelligent Advertising

Machine Learning Classification

Types of Machine Learning Problems

- Regression
- Classification
- Reinforcement Learning
- supervised learning (eg. ...)
- unsupervised

Outline

1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA

- Învățarea Automată
- MMA în Învățarea Automată

2 Teoria MMA

- Cele Trei Probleme ale MMA
- Fundamente Matematice

3 Implementarea MMA

- Problema Evaluării: Algoritmul Forward-Backward
- Problema Interpretării: Algoritmul Viterbi
- Problema Estimării: Algoritmul Baum-Welch

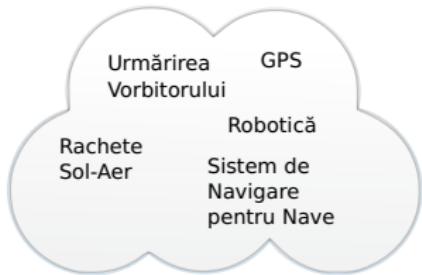
4 Demo: Recunoașterea Simbolurilor

5 Tipuri de MMA

6 Discuții și Concluzii

Probleme cu Secvențe Temporale (I)

URMĂRIREA OBIECTELOR

RECUNOAȘTEREA VORBIRII

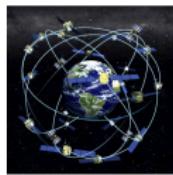
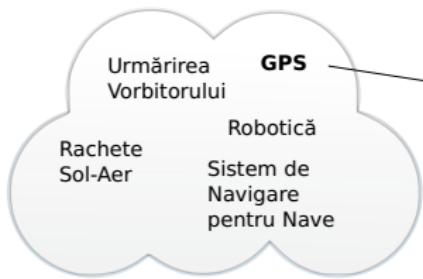

RECUNOAȘTEREA GESTURILOR

Probleme cu Secvențe Temporale (I)

URMĂRIREA OBIECTELOR

RECUNOAȘTEREA VORBIRII

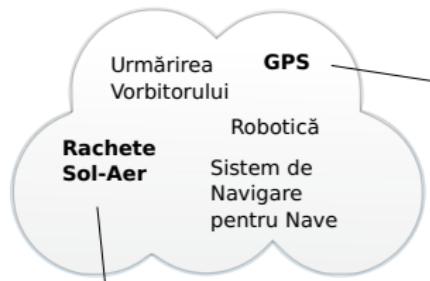
RECUNOAȘTEREA GESTURILOR

¹Sursa imaginii: Navstar

Probleme cu Secvențe Temporale (I)

URMĂRIREA OBIECTELOR

RECUNOAȘTEREA VORBIRII

RECUNOAȘTEREA GESTURILOR

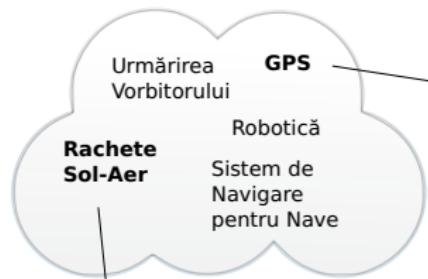
1

¹Sursa imaginii:

<http://www.hapblog.com/2012/01/iran-navy-tests-surface-to-air-missile.html>

Probleme cu Secvențe Temporale (I)

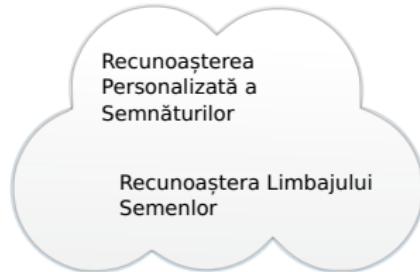
URMĂRIREA OBIECTELOR

RECUNOAȘTEREA VORBIRII

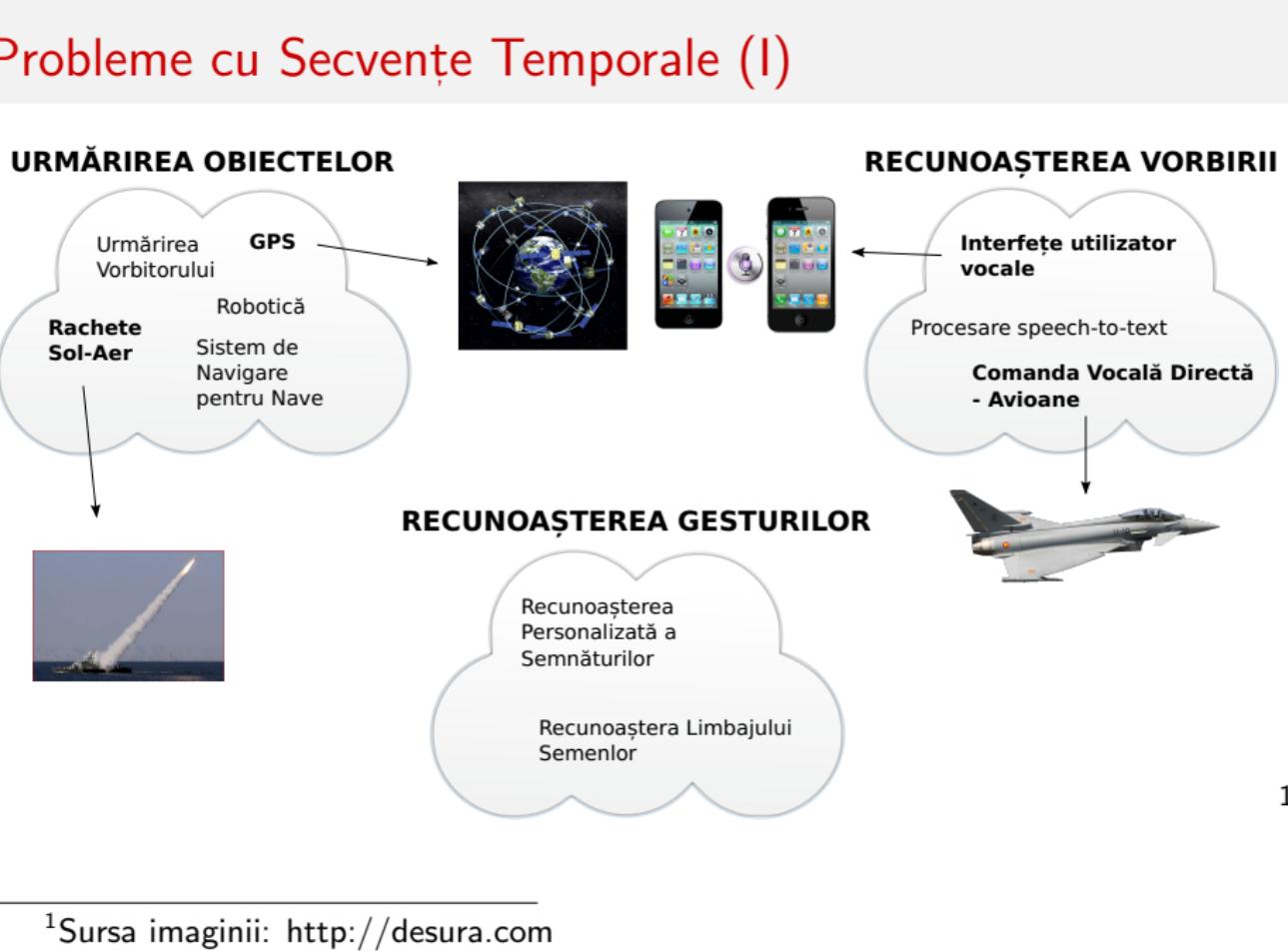
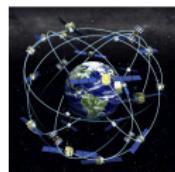
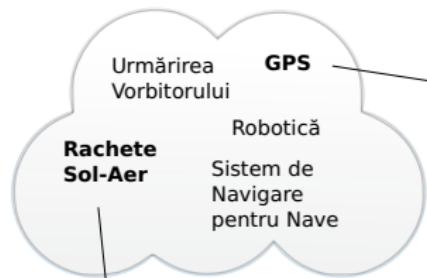
RECUNOAȘTEREA GESTURILOR

¹Sursa imaginii: <http://www.redmondpie.com/>

Probleme cu Secvențe Temporale (I)

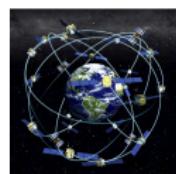
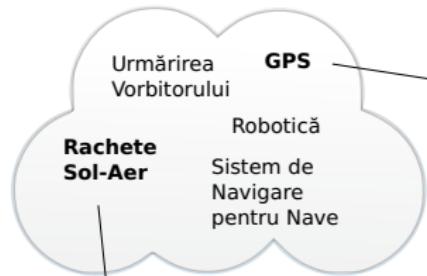
URMĂRIREA OBIECTELOR

¹Sursa imaginii: <http://desura.com>

Probleme cu Secvențe Temporale (I)

URMĂRIREA OBIECTELOR

RECUNOAȘTEREA VORBIRII

RECUNOAȘTEREA GESTURILOR

1

¹Sursa imaginii: <http://www.softpro.de>

Probleme cu Secvențe Temporale (II)

BIOINFORMATICĂ

Secvențierea Proteinelor

Modelarea unei Rețele
Regulatoare Genetice

ECONOMIE

Predictia Valorilor
Bursiere

Econometrie
- estimate a country's economic indicators across time -

Probleme cu Secvențe Temporale (II)

BIOINFORMATICA

Secvențierea Proteinelor

Modelarea unei Rețele
Regulatoare Genetice

ECONOMIE

**Predictia Valorilor
Bursiere**

Econometrie

- estimate a country's economic indicators across time -

2

²Sursa imaginii: <http://www.econ.ucsb.edu/~doug/>

Rationament Probabilistic Temporal - Modele

Să ne gândim la unele din problemele anterioare ...

Rationament Probabilistic Temporal - Modele

Să ne gândim la unele din problemele anterioare ...

Cum modelăm astfel de situații dinamice?

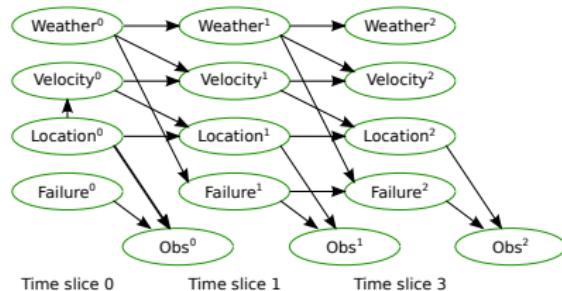
Rationament Probabilistic Temporal - Modele

Să ne gândim la unele din problemele anterioare ...

Cum modelăm astfel de situații dinamice?

Stări și Observații

- Procesul de schimbare este văzut ca o serie de **snapshot-uri**
- Fiecare snapshot conține un set de variabile aleatoare
 - O_t - setul tuturor variabilelor de măsurare (*observable*) la momentul t
 - Q_t - setul tuturor variabilelor de stare (*neobservable / ascunse*) la momentul t

Exemplu: problemă de localizare a unui vehicul [KF09]

Rationament Probabilistic Temporal - Presupuneri

Să ne gândim la unele din problemele anterioare ...

Ratiōnament Probabilistic Temporal - Presupuneri

Să ne gândim la unele din problemele anterioare ...

Ce **presupuneri** (la o adică) facem?

Rationament Probabilistic Temporal - Presupuneri

Să ne gândim la unele din problemele anterioare ...

Ce **presupuneri** (la o adică) facem?

Proces staționar

Procesul de schimbare este guvernat de legi care **nu se schimba in timp**.

Urmare: trebuie să specificăm relațiile între variabile doar pentru un snapshot *reprezentativ*.

Rationament Probabilistic Temporal - Presupuneri

Să ne gândim la unele din problemele anterioare ...

Ce **presupuneri** (la o adică) facem?

Proces staționar

Procesul de schimbare este guvernat de legi care **nu se schimba in timp**.

Urmare: trebuie să specificăm relațiile între variabile doar pentru un snapshot *reprezentativ*.

Presupunerea Markov

Starea curentă a unui proces de schimbare depinde doar de o **istorie finită** de stări anterioare.

Urmare: avem un număr **limitat** de “parinți” pentru variabilele din fiecare snapshot.

Rationament Probabilistic Temporal - Inferență

Care sunt principalele inferențe ce se doresc făcute?

Rationament Probabilistic Temporal - Inferență

Care sunt principalele inferențe ce se doresc făcute?

Filtrare (monitorizare)

Sarcina de a calcula **starea de fapt** - distribuția posterioară de probabilitate a **stării curente**, date fiind toate observațiile de până acum.

Rationament Probabilistic Temporal - Inferență

Care sunt principalele inferențe ce se doresc făcute?

Filtrare (monitorizare)

Sarcina de a calcula **starea de fapt** - distribuția posterioară de probabilitate a **stării curente**, date fiind toate observațiile de până acum.

Evaluare

Sarcina de a calcula **probabilitatea (likelihood)** a observațiilor făcute până în prezent.

Ratiōnament Probabilistic Temporal - Inferență

Predictie

Sarcina de a calcula distribuția posterioară de probabilitate peste o **stare viitoare**, date fiind toate observațiile de până acum.

Ratiونament Probabilistic Temporal - Inferență

Predictie

Sarcina de a calcula distribuția posterioară de probabilitate peste o **stare viitoare**, date fiind toate observațiile de până acum.

Netezire (hindsight)

Sarcina de a calcula distribuția posterioară de probabilitate peste o **stare anterioară**, date fiind toate observațiile de până acum.

Furnizează o estimare mai bună asupra stării respective, decât a fost posibil la momentul respectiv.

Ratiونament Probabilistic Temporal - Inferență

Cea mai probabilă explicație

Dându-se o secvență de observații, se cere găsirea celei mai probabile secvenței de stări care a generat acele observații.

Rationament Probabilistic Temporal - Inferență

Cea mai probabilă explicație

Dându-se o secvență de observații, se cere găsirea celei mai probabile secvenței de stări care a generat acele observații.

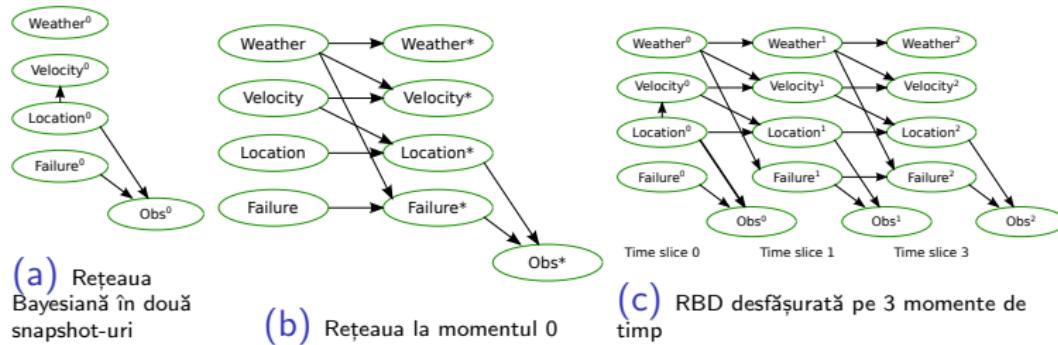
Învățare

Dându-se un set de secvențe de observații, găsește o metodă de a învăța modelele de tranzitie și senzoriale / de măsurare pe baza acestor observații.

Rationament Probabilistic Temporal - Metode Cunoscute

Rețele Bayesiene Dinamice (RBD)

O RBD este o rețea Bayesiană ce reprezintă un model temporal de probabilitate.

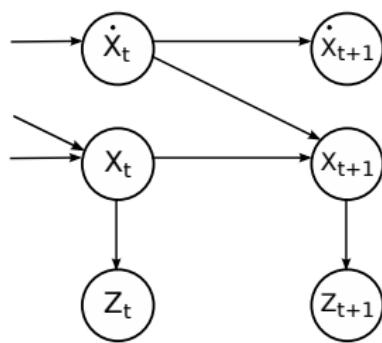
RBD simplificată pentru monitorizarea unui vehicul [KF09]

Aplicată în probleme precum: urmărirea obiectelor, recunoașterea activității umane, secentierea proteinelor, etc.

Rationament Probabilistic Temporal - Metode Cunoscute

Filtre Kalman (Sistem Dinamice Lineare)

Un model temporal având una sau mai multe variabile care evoluează linear în timp, la care se adaugă **zgomot Gaussian**.

- Poate fi văzut ca o RBD în care toate variabilele sunt continue, iar dependențele sunt linear gaussiane.
- Aplicații multiple în **urmărirea obiectelor**

Structura unei RB pentru un sistem linear dinamic cu variabile de poziție X_t , viteză \dot{X}_t , și măsurare a poziției Z_t

Rationament Probabilistic Temporal - Metode Cunoscute

Modele Markov Ascunse (MMA)

Un MMA (HMM) este un model probabilistic temporal în care *starea* procesului de schimbare este descrisă de **o singură variabilă aleatoare discretă**. Valorile posibile ale variabilei reprezintă stările posibile ale lumii modelate.

Utilizat cu succes în aplicații precum:

- Recunoașterea Scrisului
- Recunoașterea Gesturilor
- Recunoașterea Vorbirii
- Determinarea Partilor de Vorbire (Part-of-Speech Tagging)
- Secvențiere ADN

Outline

1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA

- Învățarea Automată
- MMA în Învățarea Automată

2 Teoria MMA

- Cele Trei Probleme ale MMA
- Fundamente Matematice

3 Implementarea MMA

- Problema Evaluării: Algoritmul Forward-Backward
- Problema Interpretării: Algoritmul Viterbi
- Problema Estimării: Algoritmul Baum-Welch

4 Demo: Recunoașterea Simbolurilor

5 Tipuri de MMA

6 Discuții și Concluzii

Cele 3 Probleme ale MMA

3 probleme fundamentale [Rab89]

- Particularizarea inferenței în probleme cu secvențe temporale pe cazul MMA
- Structura restricționată a MMA permite implementări elegante ale tuturor algoritmilor de bază

Cele 3 Probleme ale MMA

3 probleme fundamentale [Rab89]

- Particularizarea inferenței în probleme cu secvențe temporale pe cazul MMA
- Structura restricționată a MMA permite implementări elegante ale tuturor algoritmilor de bază

Problema Evaluării

Dându-se un model și o secvență de observații, cum calculăm probabilitatea ca secvența observată să fi fost produsă de model?

Cele 3 Probleme ale MMA

3 probleme fundamentale [Rab89]

- Particularizarea inferenței în probleme cu secvențe temporale pe cazul MMA
- Structura restricționată a MMA permite implementări elegante ale tuturor algoritmilor de bază

Problema Evaluării

Dându-se un model și o secvență de observații, cum calculăm probabilitatea ca secvența observată să fi fost produsă de model?

Problema Interpretării (cea mai bună explicație a observațiilor)

Dându-se un model și o secvență de observații, cum alegem o secvență corespunzătoare de stări care *dau sens* observațiilor?

Cele 3 Probleme ale MMA

3 probleme fundamentale [Rab89]

- Particularizarea inferenței în probleme cu secvențe temporale pe cazul MMA
- Structura restricționată a MMA permite implementări elegante ale tuturor algoritmilor de bază

Problema Evaluării

Dându-se un model și o secvență de observații, cum calculăm probabilitatea ca secvența observată să fi fost produsă de model?

Problema Interpretării (cea mai bună explicație a observațiilor)

Dându-se un model și o secvență de observații, cum alegem o secvență corespunzătoare de stări care dă sens observațiilor?

Problema Estimării (Antrenării) Modelului

Dându-se mai multe secvențe de observații, cum putem ajusta parametrii modelului MMA care explică cel mai bine observațiile făcute?

Outline

1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA

- Învățarea Automată
- MMA în Învățarea Automată

2 Teoria MMA

- Cele Trei Probleme ale MMA
- **Fundamente Matematice**

3 Implementarea MMA

- Problema Evaluării: Algoritmul Forward-Backward
- Problema Interpretării: Algoritmul Viterbi
- Problema Estimării: Algoritmul Baum-Welch

4 Demo: Recunoașterea Simbolurilor

5 Tipuri de MMA

6 Discuții și Concluzii

Exemplu: Urmărirea stărilor emoționale

Să considerăm următorul exemplu:

- un robot ce urmărește evoluția stărilor emoționale ale unui om

Senzor:

- cameră video

Să modelăm împreună această problemă definind componentele unui Model Markov Ascuns!

Exemplu: Urmărirea stărilor emoționale

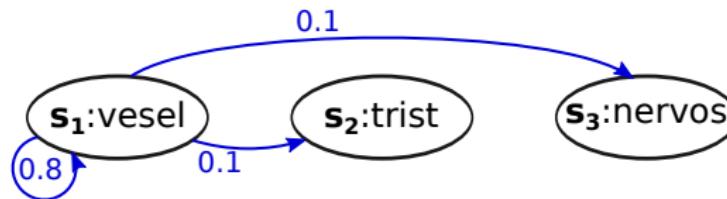
N - numărul de stări ascunse

$$\mathbf{N} = 3$$

Stări:

- s_1 : vesel
- s_2 : trist
- s_3 : nervos

Exemplu: Urmărirea stărilor emoționale

A - matricea distribuțiilor de probabilitate ale tranzițiilor între stări

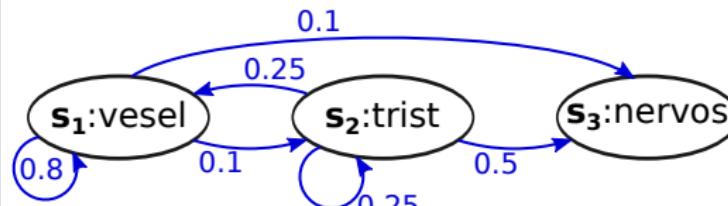
$$\mathbf{A} = \{a_{i,j}\}, 1 \leq i, j \leq N$$

$$a_{i,j} = P(q_{t+1} = s_j | q_t = s_i)$$

$$\sum_{j=1}^N a_{i,j} = 1, \quad 1 \leq i \leq N$$

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} s_1 & s_2 & s_3 \\ s_1 & 0.8 & 0.1 & 0.1 \\ s_2 & & & \\ s_3 & & & \end{pmatrix}$$

Exemplu: Urmărirea stărilor emoționale

A - matricea distribuțiilor de probabilitate ale tranzițiilor între stări

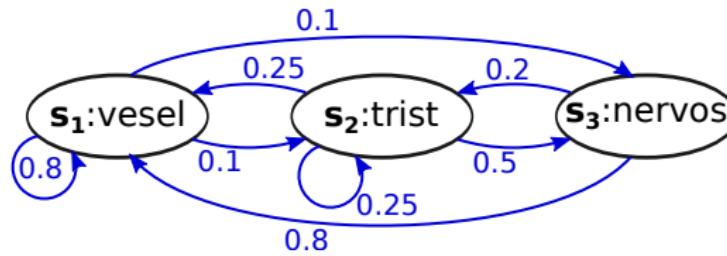
$$\mathbf{A} = \{a_{i,j}\}, 1 \leq i, j \leq N$$

$$a_{i,j} = P(q_{t+1} = s_j | q_t = s_i)$$

$$\sum_{j=1}^N a_{i,j} = 1, \quad 1 \leq i \leq N$$

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} s_1 & s_2 & s_3 \\ s_1 & 0.8 & 0.1 & 0.1 \\ s_2 & 0.25 & 0.25 & 0.5 \\ s_3 & & & \end{pmatrix}$$

Exemplu: Urmărirea stărilor emoționale

A - matricea distribuțiilor de probabilitate ale tranzițiilor între stări

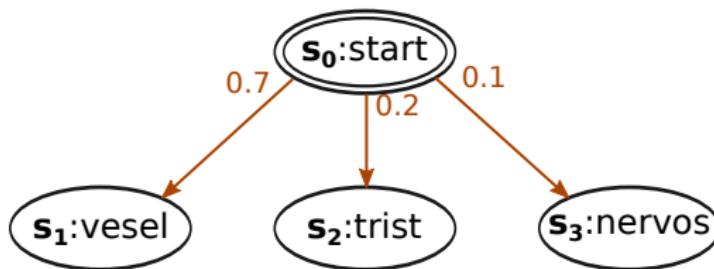
$$\mathbf{A} = \{a_{i,j}\}, 1 \leq i, j \leq N$$

$$a_{i,j} = P(q_{t+1} = s_j | q_t = s_i)$$

$$\sum_{j=1}^N a_{i,j} = 1, \quad 1 \leq i \leq N$$

$$\mathbf{A} = \begin{pmatrix} s_1 & s_2 & s_3 \\ s_1 & 0.8 & 0.1 & 0.1 \\ s_2 & 0.25 & 0.25 & 0.5 \\ s_3 & 0.8 & 0.2 & 0 \end{pmatrix}$$

Exemplu: Urmărirea stărilor emoționale

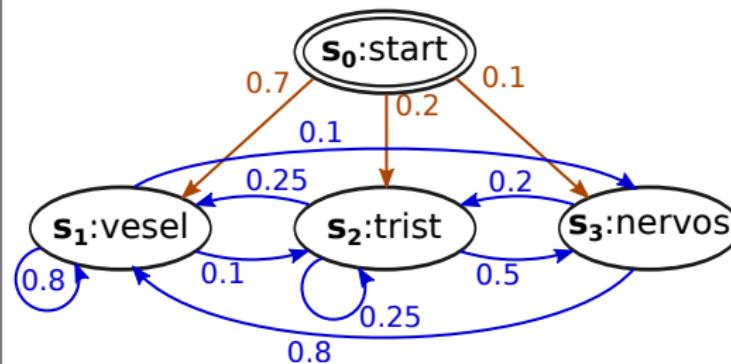
Π - distribuția stării inițiale

$$\Pi = \{\pi_i\}, \quad 1 \leq i \leq N$$

$$\pi_i = P(q_1 = s_i)$$

$$\Pi = \begin{pmatrix} s_1 & s_2 & s_3 \\ 0.7 & 0.2 & 0.1 \end{pmatrix}$$

Exemplu: Urmărirea stărilor emotionale

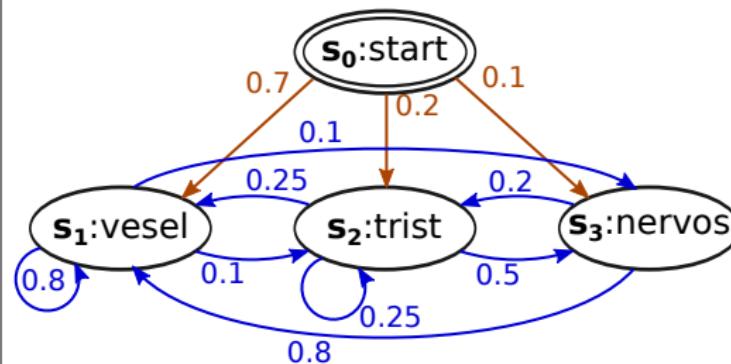

Deocamdată am descris un lanț Markov.

$$A = \begin{pmatrix} s_1 & s_2 & s_3 \\ s_1 & 0.8 & 0.1 & 0.1 \\ s_2 & 0.25 & 0.25 & 0.5 \\ s_3 & 0.8 & 0.2 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\Pi = \begin{pmatrix} s_1 & s_2 & s_3 \\ 0.7 & 0.2 & 0.1 \end{pmatrix}$$

Exemplu: Urmărirea stărilor emotionale

vesel → vesel → nervos → trist

$$\mathbf{Q} = [q_1:s_1 \ q_2:s_1 \ q_3:s_3 \ q_4:s_2]$$

Deocamdată am descris un lanț Markov.

$$A = \begin{pmatrix} s_1 & s_2 & s_3 \\ s_1 & 0.8 & 0.1 & 0.1 \\ s_2 & 0.25 & 0.25 & 0.5 \\ s_3 & 0.8 & 0.2 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\Pi = \begin{pmatrix} s_1 & s_2 & s_3 \\ 0.7 & 0.2 & 0.1 \end{pmatrix}$$

Notație: $\mathbf{Q} = [q_1 q_2 \cdots q_T]$

$$P(Q|A,\Pi) = \pi_{q_1} a_{q_1,q_2} \cdots a_{q_{T-1},q_T}$$

$$P(s_1, s_1, s_3, s_2 | A, \Pi) = \pi_1 \cdot a_{1,1} \cdot a_{1,3} \cdot a_{3,2}$$

$$= 0.8 \cdot 0.8 \cdot 0.1 \cdot 0.2 = 0.0128$$

Exemplu: Urmărirea stărilor emoționale

M - numărul de valori observabile distincte

$$\mathbf{M} = 3$$

valori observabile:

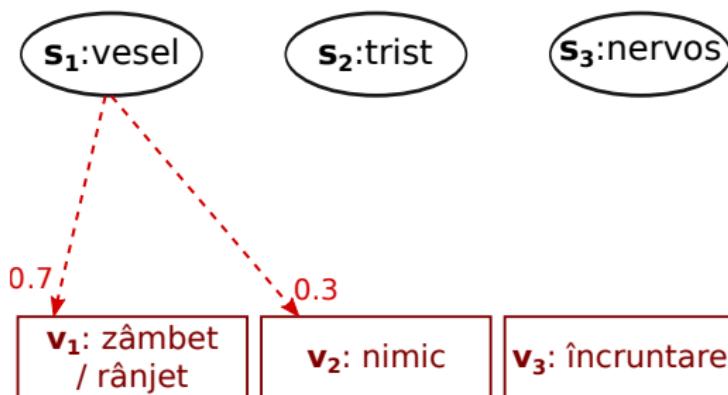
- **v₁**: zâmbet / rânjet
- **v₂**: nimic
- **v₃**: încruntare

v₁: zâmbet
/ rânjet

v₂: nimic

v₃: încruntare

Exemplu: Urmărirea stărilor emoționale

B - matricea distribuțiilor de probabilitate ale valorilor observabile

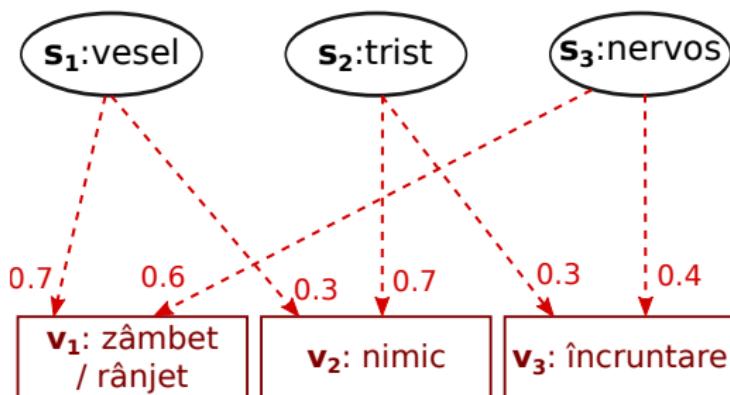
$$\mathbf{B} = \{b_{j,k}\}_{1 \leq j \leq N, 1 \leq k \leq M}$$

$$\begin{aligned} b_{j,k} &= b_j(v_k) \\ &= P(o_t = v_k | q_t = s_j) \end{aligned}$$

$$\sum_{k=1}^M b_{j,k} = 1, \quad 1 \leq j \leq N$$

$$\mathbf{B} = \begin{pmatrix} v_1 & v_2 & v_3 \\ s_1 & 0 & 0.2 & 0.8 \\ s_2 & & & \\ s_3 & & & \end{pmatrix}$$

Exemplu: Urmărirea stărilor emotionale

B - matricea distribuțiilor de probabilitate ale valorilor observabile

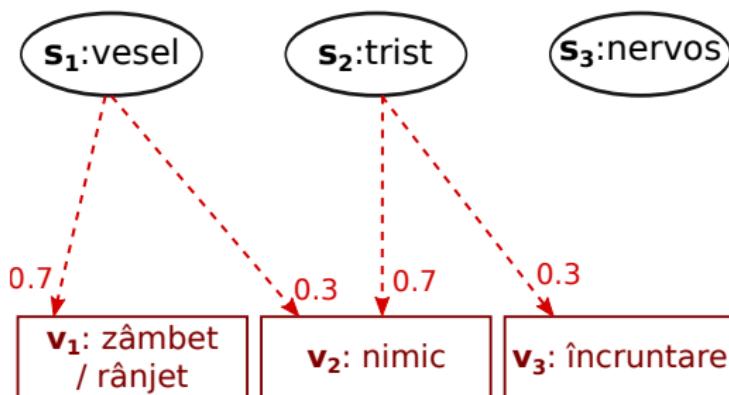
$$\mathbf{B} = \{b_{j,k}\}_{1 \leq j \leq N, 1 \leq k \leq M}$$

$$\begin{aligned} b_{j,k} &= b_j(v_k) \\ &= P(o_t = v_k | q_t = s_j) \end{aligned}$$

$$\sum_{k=1}^M b_{j,k} = 1, \quad 1 \leq j \leq N$$

$$\mathbf{B} = \begin{pmatrix} v_1 & v_2 & v_3 \\ s_1 & 0 & 0.2 & 0.8 \\ s_2 & 0.3 & 0.7 & 0 \\ s_3 & & & \end{pmatrix}$$

Exemplu: Urmărirea stărilor emotionale

B - matricea distribuțiilor de probabilitate ale valorilor observabile

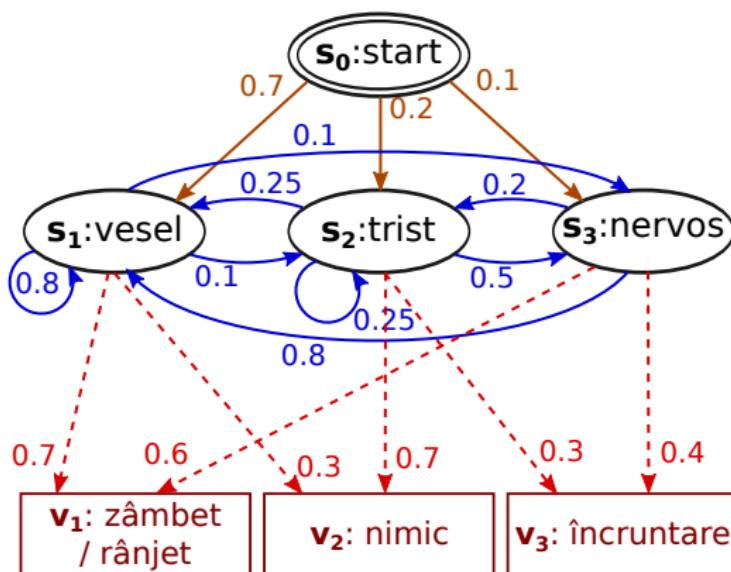
$$\mathbf{B} = \{b_{j,k}\}_{1 \leq j \leq N, 1 \leq k \leq M}$$

$$\begin{aligned} b_{j,k} &= b_j(v_k) \\ &= P(o_t = v_k | q_t = s_j) \end{aligned}$$

$$\sum_{k=1}^M b_{j,k} = 1, \quad 1 \leq j \leq N$$

$$\mathbf{B} = \begin{pmatrix} v_1 & v_2 & v_3 \\ s_1 & 0 & 0.2 & 0.8 \\ s_2 & 0.3 & 0.7 & 0 \\ s_3 & 0.4 & 0 & 0.6 \end{pmatrix}$$

Exemplu: Urmărirea stărilor emotionale

λ - parametrii Modelului Markov Ascuns

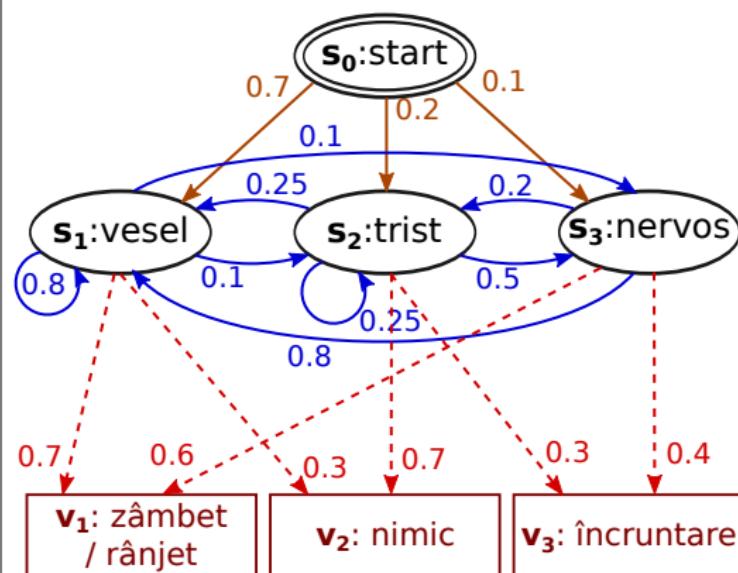
$$\lambda = (A, B, \Pi)$$

A - matricea distribuțiilor de probabilitate ale tranzițiilor între stări

B - matricea distribuțiilor de probabilitate ale valorilor observabile

Π - distribuția stării inițiale

Exemplu: Urmărirea stărilor emotionale

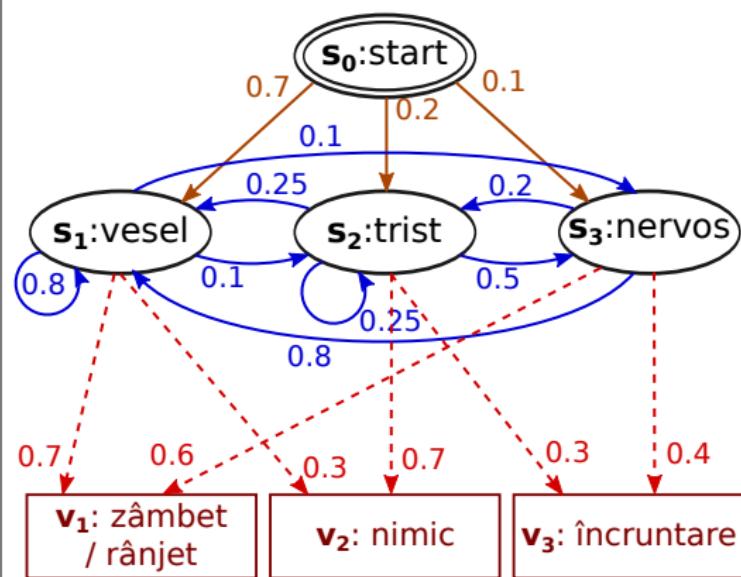
O - secvența de observații

T - lungimea secvenței de observații

$$O = [o_1 o_2 \cdots o_T]$$

$$O = [o_1:zâmbet \quad o_2:nimic \quad o_3:nimic \\ o_4:încruntare \quad o_5:zâmbet]$$

Exemplu: Urmărirea stărilor emotionale

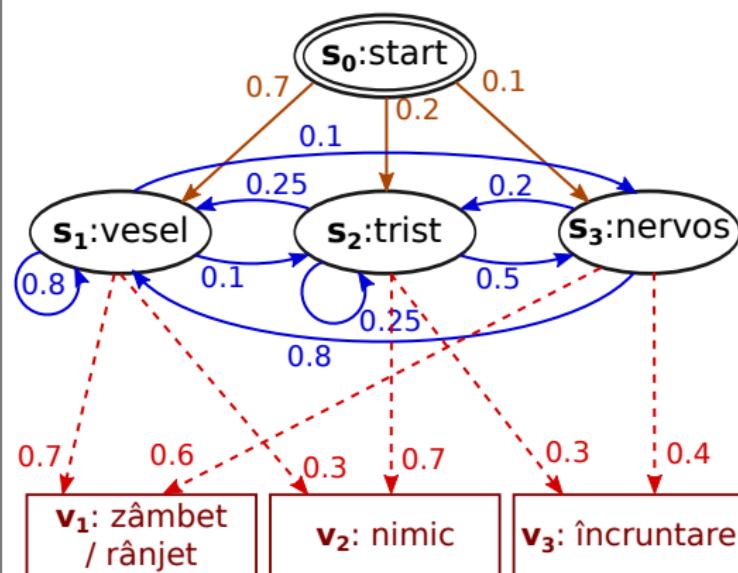
zâmbet, nimic, nimic, încruntare, zâmbet

O - secvența de observații

T - lungimea secvenței de observații

$$O = [o_1 o_2 \cdots o_T]$$

Exemplu: Urmărirea stărilor emotionale

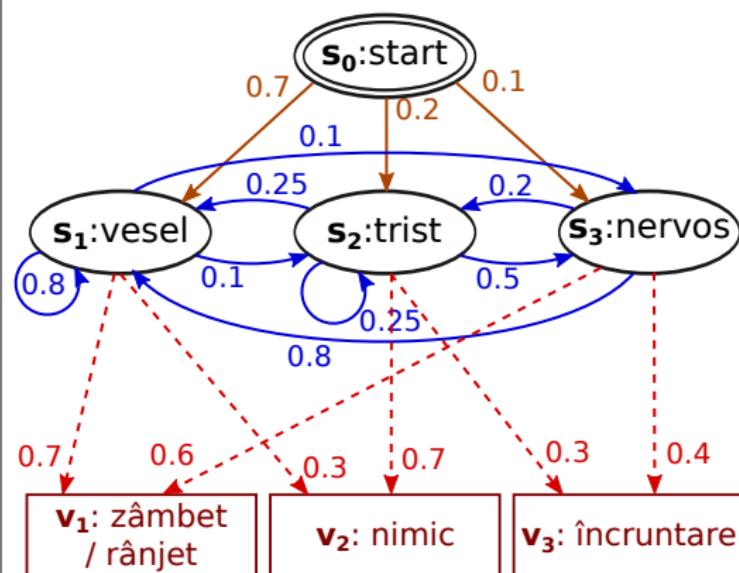
$\text{vesel} \rightarrow \text{vesel} \rightarrow \text{vesel} \rightarrow \text{trist} \rightarrow \text{nervos}$
 $\text{zâmbet}, \text{nimic}, \text{nimic}, \text{încruntare}, \text{zâmbet}$

O - secvența de observații

T - lungimea secvenței de observații

$$O = [o_1 o_2 \cdots o_T]$$

Exemplu: Urmărirea stărilor emotionale

O - secvența de observații

T - lungimea secvenței de observații

$$O = [o_1 o_2 \cdots o_T]$$

vesel → vesel → vesel → trist → nervos
 zâmbet, nimic, nimic, încruntare, zâmbet
 nervos → trist → trist → nervos → vesel

Exemplu: Urmărirea stărilor emoționale

- Exemplul a fost adaptat după:

R. Zubek. Introduction to hidden
markov models. *AI Game
Programming Wisdom*, 3:633–646,
2006

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema evaluării

Date fiind un model și o secvență de observații, cum calculăm probabilitatea ca secvența de observații să fi fost generată de acel model?

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema evaluării

Date fiind un model $\lambda = (A, B, \Pi)$ și o secvență de observații , cum calculăm probabilitatea ca secvența de observații să fi fost generată de acel model?

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema evaluării

Date fiind un model $\lambda = (A, B, \Pi)$ și o secvență de observații $O = [o_1 o_2 \cdots o_T]$, cum calculăm probabilitatea ca secvența de observații să fi fost generată de acel model?

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema evaluării

Date fiind un model $\lambda = (A, B, \Pi)$ și o secvență de observații $O = [o_1 o_2 \cdots o_T]$, cum calculăm probabilitatea $P(O|\lambda)$ ca secvența de observații să fi fost generată de acel model?

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema evaluării

Date fiind un model $\lambda = (A, B, \Pi)$ și o secvență de observații $O = [o_1 o_2 \cdots o_T]$, cum calculăm probabilitatea $P(O|\lambda)$ ca secvența de observații să fi fost generată de acel model?

- Prin enumerarea tuturor secvențelor posibile de stări:

$$P(O|\lambda) = \sum_{\text{all } Q} P(O|Q, \lambda) \cdot P(Q|\lambda) \quad (1)$$

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

$$P(O|\lambda) = \sum_{\text{all } Q} P(O|Q, \lambda) \cdot P(Q|\lambda) \quad (1)$$

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

$$P(O|\lambda) = \sum_{\text{all } Q} P(O|Q, \lambda) \cdot P(Q|\lambda) \quad (1)$$

$$P(O|Q, \lambda) = \prod_{t=1}^T P(o_t|q_t, \lambda) = \prod_{t=1}^T b_{q_t}(o_t) = b_{q_1}(o_1) \cdot \dots \cdot b_{q_T}(o_T) \quad (2)$$

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

$$P(O|\lambda) = \sum_{\text{all } Q} P(O|Q, \lambda) \cdot P(Q|\lambda) \quad (1)$$

$$P(O|Q, \lambda) = \prod_{t=1}^T P(o_t|q_t, \lambda) = \prod_{t=1}^T b_{q_t}(o_t) = b_{q_1}(o_1) \cdot \dots \cdot b_{q_T}(o_T) \quad (2)$$

$$P(Q|\lambda) = \pi_{q_1} \prod_{t=2}^T a_{q_{t-1}, q_t} = \pi_{q_1} \cdot a_{q_1, q_2} \cdot a_{q_2, q_3} \cdot \dots \cdot a_{q_{T-1}, q_T} \quad (3)$$

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

$$P(O|\lambda) = \sum_{\text{all } Q} P(O|Q, \lambda) \cdot P(Q|\lambda) \quad (1)$$

$$P(O|Q, \lambda) = \prod_{t=1}^T P(o_t|q_t, \lambda) = \prod_{t=1}^T b_{q_t}(o_t) = b_{q_1}(o_1) \cdot \dots \cdot b_{q_T}(o_T) \quad (2)$$

$$P(Q|\lambda) = \pi_{q_1} \prod_{t=2}^T a_{q_{t-1}, q_t} = \pi_{q_1} \cdot a_{q_1, q_2} \cdot a_{q_2, q_3} \cdot \dots \cdot a_{q_{T-1}, q_T} \quad (3)$$

$$\begin{aligned} P(O|\lambda) &= \sum_{\text{all } Q} P(O, Q|\lambda) = \sum_{\text{all } Q} P(O, |Q, \lambda) \cdot P(Q, \lambda) \\ &= \sum_{\text{all } Q} \left(\pi_{q_1} \cdot b_{q_1}(o_1) \cdot \prod_{t=2}^T b_{q_t}(o_t) a_{q_{t-1}, q_t} \right) \end{aligned} \quad (1)$$

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema explicării unei secvențe de observații

Date fiind un model și o secvență de observații
, cum alegem o secvență corespunzătoare de stări
care să dea *un înțeles* observațiilor? Cum *descoperim*
partea ascunsă a modelului?

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema explicării unei secvențe de observații

Date fiind un model $\lambda = (A, B, \Pi)$ și o secvență de observații
, cum alegem o secvență corespunzătoare de stări
care să dea un înțeles observațiilor? Cum descoperim
partea ascunsă a modelului?

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema explicării unei secvențe de observații

Date fiind un model $\lambda = (A, B, \Pi)$ și o secvență de observații

$O = [o_1 o_2 \cdots o_T]$, cum alegem o secvență corespunzătoare de stări
care să dea un înțeles observațiilor? Cum descoperim
partea ascunsă a modelului?

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema explicării unei secvențe de observații

Date fiind un model $\lambda = (A, B, \Pi)$ și o secvență de observații

$O = [o_1 o_2 \cdots o_T]$, cum alegem o secvență corespunzătoare de stări

$Q = [q_1 q_2 \cdots q_T]$ care să dea un înțeles observațiilor? Cum descoperim partea ascunsă a modelului?

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema explicării unei secvențe de observații

Date fiind un model $\lambda = (A, B, \Pi)$ și o secvență de observații

$O = [o_1 o_2 \cdots o_T]$, cum alegem o secvență corespunzătoare de stări

$Q = [q_1 q_2 \cdots q_T]$ care să dea un înțeles observațiilor? Cum descoperim partea ascunsă a modelului?

- Există mai multe criterii pentru *cea mai bună* sevență
 - Secvența celor mai probabile stări (luate individual):

$$Q_{\text{best}} = [\hat{q}_1 \hat{q}_2 \dots \hat{q}_T], \quad \hat{q}_t = \underset{s_i}{\operatorname{argmax}} P(q_t = s_i | O, \lambda) \quad (4)$$

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema explicării unei secvențe de observații

Date fiind un model $\lambda = (A, B, \Pi)$ și o secvență de observații

$O = [o_1 o_2 \cdots o_T]$, cum alegem o secvență corespunzătoare de stări

$Q = [q_1 q_2 \cdots q_T]$ care să dea un înțeles observațiilor? Cum descoperim partea ascunsă a modelului?

- Există mai multe criterii pentru *cea mai bună* sevență
 - Secvența celor mai probabile stări (luate individual):

$$Q_{\text{best}} = [\hat{q}_1 \hat{q}_2 \dots \hat{q}_T], \quad \hat{q}_t = \underset{s_i}{\operatorname{argmax}} P(q_t = s_i | O, \lambda) \quad (4)$$

- Cea mai bună *cale* (de dimensiune T)

$$Q_{\text{best}} = \underset{Q}{\operatorname{argmax}} P(Q | O, \lambda) = \underset{Q}{\operatorname{argmax}} P(Q, O | \lambda) \quad (5)$$

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema Estimării Modelului (Învățării)

Date fiind niște secvențe de observații , cum *ajustăm parametrii* ai unui MMA astfel încât să explice cel mai bine observațiile?

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema Estimării Modelului (Învățării)

Date fiind niște secvențe de observații $\mathcal{O} = [O_1 O_2 \cdots O_L]$, cum *ajustăm parametrii* ai unui MMA astfel încât să explice cel mai bine observațiile?

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema Estimării Modelului (Învățării)

Date fiind niște secvențe de observații $\mathcal{O} = [O_1 O_2 \cdots O_L]$, cum *ajustăm parametrii* $\lambda = (A, B, \Pi)$ ai unui MMA astfel încât să explice cel mai bine observațiile?

Reformularea celor 3 probleme fundamentale ale MMA

Problema Estimării Modelului (Învățării)

Date fiind niște secvențe de observații $\mathcal{O} = [O_1 O_2 \cdots O_L]$, cum *ajustăm parametrii* $\lambda = (A, B, \Pi)$ ai unui MMA astfel încât să explice cel mai bine observațiile?

- Întrebarea se poate reformula matematic:

$$\lambda_{\text{best}} = \underset{\lambda}{\operatorname{argmax}} P(\mathcal{O}|\lambda) \quad (6)$$

:)

Outline

1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA

- Învățarea Automată
- MMA în Învățarea Automată

2 Teoria MMA

- Cele Trei Probleme ale MMA
- Fundamente Matematice

3 Implementarea MMA

- **Problema Evaluării: Algoritmul Forward-Backward**
- Problema Interpretării: Algoritmul Viterbi
- Problema Estimării: Algoritmul Baum-Welch

4 Demo: Recunoașterea Simbolurilor

5 Tipuri de MMA

6 Discuții și Concluzii

:)

Outline

1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA

- Învățarea Automată
- MMA în Învățarea Automată

2 Teoria MMA

- Cele Trei Probleme ale MMA
- Fundamente Matematice

3 Implementarea MMA

- Problema Evaluării: Algoritmul Forward-Backward
- **Problema Interpretării: Algoritmul Viterbi**
- Problema Estimării: Algoritmul Baum-Welch

4 Demo: Recunoașterea Simbolurilor

5 Tipuri de MMA

6 Discuții și Concluzii

:)

Outline

1 Aplicații în Învățarea Automată pentru MMA

- Învățarea Automată
- MMA în Învățarea Automată

2 Teoria MMA

- Cele Trei Probleme ale MMA
- Fundamente Matematice

3 Implementarea MMA

- Problema Evaluării: Algoritmul Forward-Backward
- Problema Interpretării: Algoritmul Viterbi
- **Problema Estimării: Algoritmul Baum-Welch**

4 Demo: Recunoașterea Simbolurilor

5 Tipuri de MMA

6 Discuții și Concluzii

Learning from observations - Reminder

Model Estimation (Training) Problem

Given some observed sequences, how do we adjust the **parameters** of an HMM model that best tries to explain the observations?

Learning from observations - Reminder

Model Estimation (Training) Problem

Given some observed sequences, how do we adjust the **parameters** of an HMM model that best tries to explain the observations?

Adjust the model parameters $\lambda = (A, B, \Pi)$ to obtain $\max_{\lambda} P(O|\lambda)$

Learning from observations - Reminder

Model Estimation (Training) Problem

Given some observed sequences, how do we adjust the **parameters** of an HMM model that best tries to explain the observations?

Adjust the model parameters $\lambda = (A, B, \Pi)$ to obtain $\max_{\lambda} P(O|\lambda)$

The observation sequence used to adjust the model parameters is called a **training** sequence.

Training problem is crucial - allows to create best models for real phenomena.

Learning from observations - Aspects of the approach

Learning from observations - Aspects of the approach

Problem

There is no known way to analytically solve for the model which maximizes the probability of the observation sequence.

Learning from observations - Aspects of the approach

Problem

There is no known way to analytically solve for the model which maximizes the probability of the observation sequence.

Solution

We can choose $\lambda = (A, B, \Pi)$ such that $\max_{\lambda} P(O|\lambda)$ is locally maximized using an iterative procedure such as Baum-Welch.

The method is an instance of the *EM algorithm* [DLR77] for HMMs.

Baum-Welch algorithm (I)

Baum-Welch algorithm (I)

We first define some auxiliary variables:

$$\xi_{t,i,j} = \xi_t(i,j) = P(q_t = s_i, q_{t+1} = s_j | O, \lambda)$$

The probability of being in state s_i at time t and in state s_j at time $t + 1$, given the model and the observation sequence.

Baum-Welch algorithm (I)

We first define some auxiliary variables:

$$\xi_{t,i,j} = \xi_t(i,j) = P(q_t = s_i, q_{t+1} = s_j | O, \lambda)$$

The probability of being in state s_i at time t and in state s_j at time $t + 1$, given the model and the observation sequence.

$$\gamma_{t,i} = \gamma_t(i) = P(q_t = s_i | O, \lambda)$$

The probability of being in state s_i at time t , given the model and the observation sequence.

Baum-Welch algorithm (I)

We first define some auxiliary variables:

$$\xi_{t,i,j} = \xi_t(i,j) = P(q_t = s_i, q_{t+1} = s_j | O, \lambda)$$

The probability of being in state s_i at time t and in state s_j at time $t + 1$, given the model and the observation sequence.

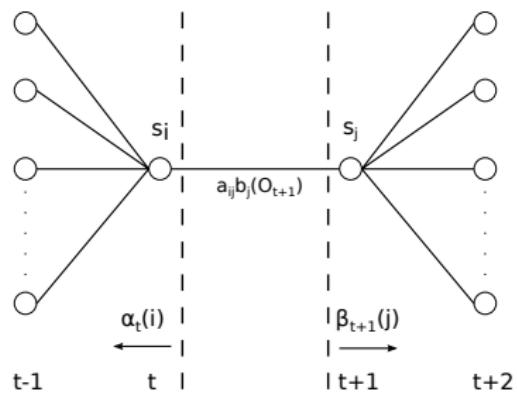
$$\gamma_{t,i} = \gamma_t(i) = P(q_t = s_i | O, \lambda)$$

The probability of being in state s_i at time t , given the model and the observation sequence.

From the definitions it follows that:

$$\gamma_t(i) = \sum_{j=1}^N \xi_t(i,j)$$

Baum-Welch algorithm (II)

Sequence of operations required for the computation of the joint event that the system is in state S_i at time t and state S_j at time $t+1$ [Rab89]

$$\alpha_{t,i} = P(o_1, o_2, \dots, o_t, q_t = S_i | \lambda)$$

$$\beta_{t,i} = P(o_{t+1} o_{t+2} \cdots o_T | q_t = S_i, \lambda)$$

$$\begin{aligned}\xi_t(i,j) &= \frac{\alpha_{t,i} \cdot a_{i,j} \cdot b_j(o_{t+1}) \cdot \beta_{t+1,j}}{P(O|\lambda)} \\ &= \frac{\alpha_{t,i} \cdot a_{i,j} \cdot b_j(o_{t+1}) \cdot \beta_{t+1,j}}{\sum_{k=1}^N \sum_{l=1}^N \alpha_{t,k} \cdot a_{k,l} \cdot b_l(o_{t+1}) \cdot \beta_{t+1,l}}\end{aligned}$$

Baum-Welch algorithm (III)

How do these auxiliary variables help?

$$\sum_{t=1}^{T-1} \gamma_t(i) = \text{expected number of transitions from } S_i$$

$$\sum_{t=1}^{T-1} \xi_t(i,j) = \text{expected number of transitions from } S_i \text{ to } S_j$$

Baum-Welch algorithm (IV)

$\bar{\pi}_i = \text{expected no. of times in state } S_i \text{ at time } (t = 1) = \gamma_t(i)$

Baum-Welch algorithm (IV)

$\bar{\pi}_i = \text{expected no. of times in state } S_i \text{ at time } (t = 1) = \gamma_t(i)$

$$\begin{aligned} \bar{a}_{i,j} &= \frac{\text{expected no. of transitions from } S_i \text{ to } S_j}{\text{expcted no. of transition from } S_i} \\ &= \frac{\sum_{t=1}^{T-1} \xi_t(i,j)}{\sum_{t=1}^{T-1} \gamma_t(i)} \end{aligned}$$

Baum-Welch algorithm (IV)

$\bar{\pi}_i = \text{expected no. of times in state } S_i \text{ at time } (t = 1) = \gamma_t(i)$

$$\begin{aligned} \bar{a}_{i,j} &= \frac{\text{expected no. of transitions from } S_i \text{ to } S_j}{\text{expcted no. of transition from } S_i} \\ &= \frac{\sum_{t=1}^{T-1} \xi_t(i,j)}{\sum_{t=1}^{T-1} \gamma_t(i)} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \bar{b}_{j,k} &= \frac{\text{expected no. of times in } S_j \text{ observing symbol } v_k}{\text{expcted no. of times in } S_j} \\ &= \frac{\sum_{t=1, O_t=v_k}^T \gamma_t(j)}{T} \end{aligned}$$

Baum-Welch algorithm (V)

The routine for the general case:

Baum-Welch - Let's write some code

LET'S WRITE SOME CODE :-)

A simple symbol recognition application

Features:

A simple symbol recognition application

Features:

Define

Define, organize and visualize a dataset of symbols defined with mouse movements.

A simple symbol recognition application

Features:

Define

Define, organize and visualize a dataset of symbols defined with mouse movements.

Train

Train a HMM-based recognition engine on a symbol dataset.

A simple symbol recognition application

Features:

Define

Define, organize and visualize a dataset of symbols defined with mouse movements.

Train

Train a HMM-based recognition engine on a symbol dataset.

Recognize

Recognize new symbols and view classification metrics.

A simple symbol recognition application

Features:

Define

Define, organize and visualize a dataset of symbols defined with mouse movements.

Train

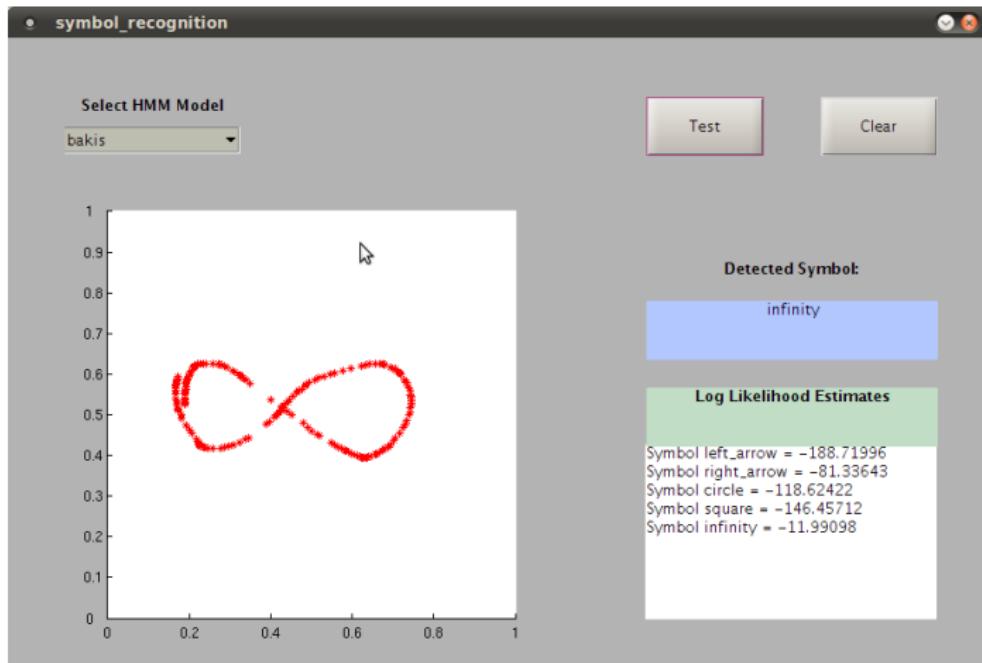
Train a HMM-based recognition engine on a symbol dataset.

Recognize

Recognize new symbols and view classification metrics.

Default included symbols: **left arrow, right arrow, circle, square, infinity**

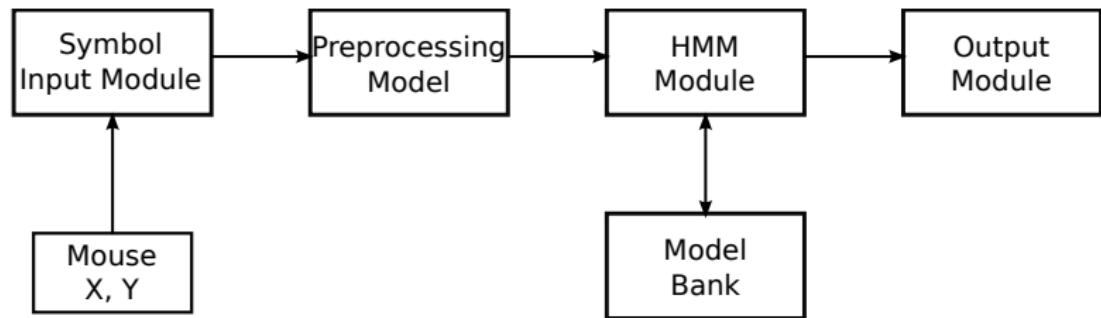
A simple symbol recognition application - A View

A view of the symbol recognition application GUI

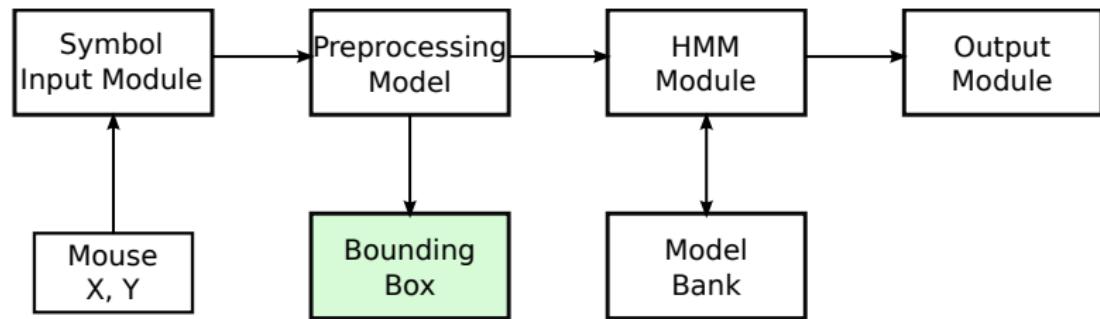
A simple symbol recognition application - Approach (I)

Adapted from [YX94].

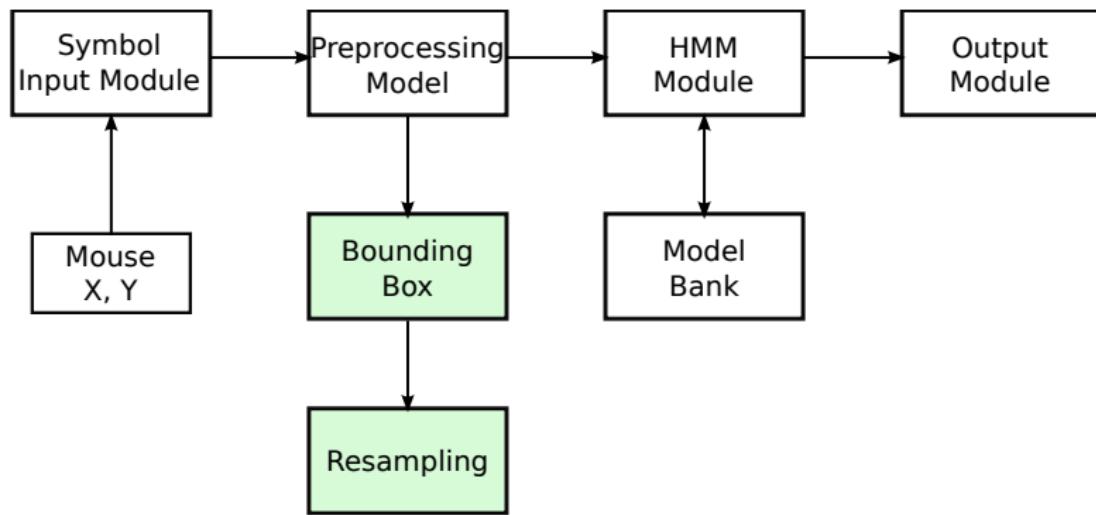
A simple symbol recognition application - Approach (I)

Adapted from [YX94].

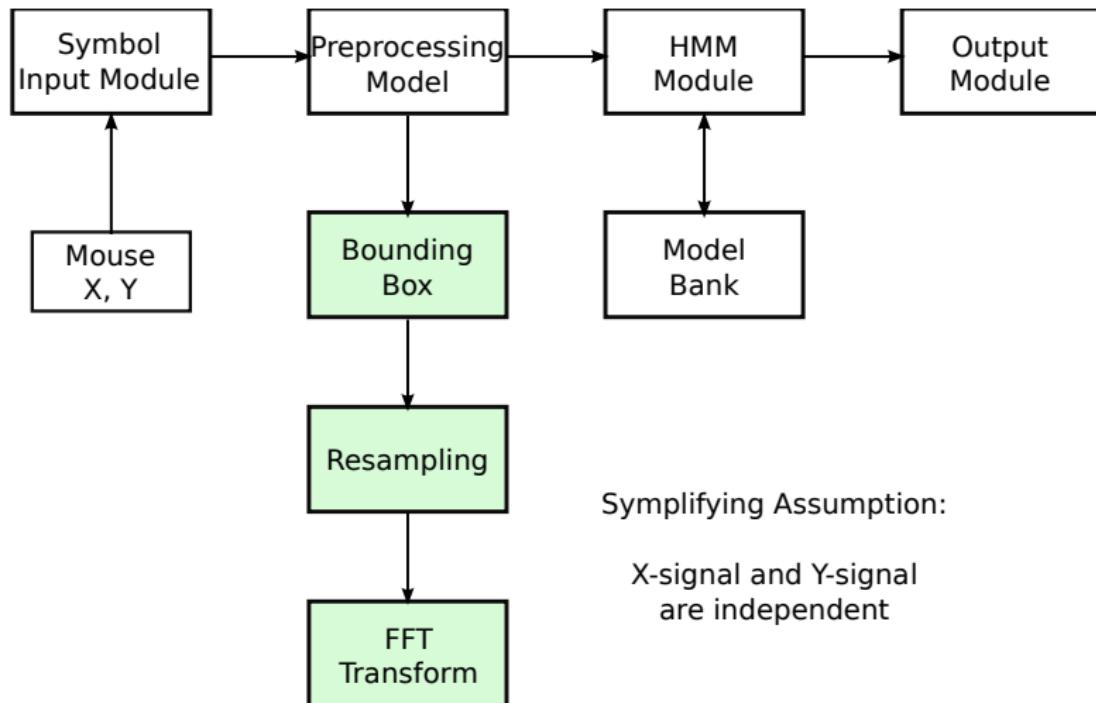
A simple symbol recognition application - Approach (I)

Adapted from [YX94].

A simple symbol recognition application - Approach (I)

Adapted from [YX94].

Simplifying Assumption:

X-signal and Y-signal
are independent

A simple symbol recognition application - Approach (II)

Adapted from [YX94].

HMM Structure

N (number of states) = 8

2 discrete observable variables per state - $\text{coef}_{FFT}(x)$, $\text{coef}_{FFT}(y)$

M (number of values for each observable variable) = 256

Transition model:

- Bakis
- Ergodic

A simple symbol recognition application - Results

Dataset size

5 symbols: left arrow, right arrow, circle, square, infinity

100 samples per symbol: 50 training, 10 validation, 40 testing

```
>> symbol_performance_test('ergodic')
----- Testing trained HMM models -----
## Results for the model of symbol "left_arrow":
  Accuracy: 0.97500
  Precision: 1.00000
  Recall: 0.97500
  Confusion matrix line: 39    0    1    0    0    0

## Results for the model of symbol "right_arrow":
  Accuracy: 1.00000
  Precision: 1.00000
  Recall: 1.00000
  Confusion matrix line: 0    40    0    0    0    0

## Results for the model of symbol "circle":
  Accuracy: 0.90244
  Precision: 0.97368
  Recall: 0.92500
  Confusion matrix line: 0    0    37    2    1    0

## Results for the model of symbol "square":
  Accuracy: 0.95238
  Precision: 0.95238
  Recall: 1.00000
  Confusion matrix line: 0    0    0    40    0    0

## Results for the model of symbol "infinity":
  Accuracy: 0.97561
  Precision: 0.97561
  Recall: 1.00000
  Confusion matrix line: 0    0    0    0    40    0
```

```
>> symbol_performance_test('bakis')
----- Testing trained HMM models -----
## Results for the model of symbol "left_arrow":
  Accuracy: 0.90000
  Precision: 1.00000
  Recall: 0.90000
  Confusion matrix line: 36    0    1    0    0    3

## Results for the model of symbol "right_arrow":
  Accuracy: 1.00000
  Precision: 1.00000
  Recall: 1.00000
  Confusion matrix line: 0    40    0    0    0    0

## Results for the model of symbol "circle":
  Accuracy: 0.97561
  Precision: 0.97561
  Recall: 1.00000
  Confusion matrix line: 0    0    40    0    0    0

## Results for the model of symbol "square":
  Accuracy: 0.97500
  Precision: 1.00000
  Recall: 0.97500
  Confusion matrix line: 0    0    0    39    0    1

## Results for the model of symbol "infinity":
  Accuracy: 1.00000
  Precision: 1.00000
  Recall: 1.00000
  Confusion matrix line: 0    0    0    0    40    0
```

:)

- [DLR77] A.P. Dempster, N.M. Laird, and D.B. Rubin. Maximum likelihood from incomplete data via the em algorithm. *Journal of the Royal Statistical Society. Series B (Methodological)*, pages 1–38, 1977.
- [KF09] D. Koller and N. Friedman. *Probabilistic Graphical Models: Principles and Techniques*. MIT Press, 2009.
- [Rab89] L.R. Rabiner. A tutorial on hidden markov models and selected applications in speech recognition. *Proceedings of the IEEE*, 77(2):257–286, 1989.
- [YX94] J. Yang and Y. Xu. Hidden markov model for gesture recognition. Technical report, DTIC Document, 1994.
- [Zub06] R. Zubek. Introduction to hidden markov models. *AI Game Programming Wisdom*, 3:633–646, 2006.

Thank you!

Baftă, şailor!